

Fremsat den {FREMSAT} af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Udkast af 24. januar 2006

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Folkeskolens formål, ekstra timer, elevplaner, landsresultater af test, præcisering af det kommunale ansvar samt etablering af nyt råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 393 af 26. maj 2005, som ændret ved § 73 i lov nr. 431 af 6. juni 2005, ved § 1 i lov nr. 592 af 24. juni 2005 og ved lov nr. 594 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der

- 1) forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere,
- 2) gør dem fortrolige med dansk kultur og historie,
- 3) giver dem forståelse for andre lande og kulturer,
- 4) bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og
- 5) fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.«

2. I § 2, stk. 1, 2. pkt., ændres »§ 40« til: »§§ 40 og 40 a«.

3. I § 10, stk. 4 og § 40, stk. 3, 3. pkt., udgår »personlige«.

4. I § 13, stk. 2, indsættes som 3. og 4. pkt.:

»Til brug for den løbende evaluering skal hver elev have en elevplan, som indeholder resultater af og den besluttede opfølgning på evalueringen. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om elevplanen.«

5. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Undervisningsministeren offentliggør på baggrund af de afholdte test, jf. § 13, stk. 3, landsresultaterne.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen og skolelederen får oplyst, hvordan den enkelte skoles testresultater er set i forhold til det samlede landsresultat. Heri vil indgå en vurdering af skolens testresultater set i forhold til elevernes sociale baggrund. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om landsresultaterne og om korrektioner i forhold til elevernes sociale baggrund.«

6. I § 16, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »klassetrin«: »samt for historie på 4.-6. klassetrin«.

7. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Kommunalbestyrelsen skal årligt udarbejde en kvalitetsrapport. Kvalitetsrapporten skal beskrive kommunens skolevæsen, det faglige niveau, de foranstaltninger, kommunalbestyrelsen har foretaget for at vurdere det faglige niveau, og kommunalbestyrelsens opfølgning på den seneste årlige kvalitetsrapport.

Stk. 2. Kvalitetsrapporten skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten og til opfølgning herpå. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse fra skolebestyrelsen herom.

Stk. 3. Hvis kvalitetsrapporten viser, at det faglige niveau på en skole ud fra en helhedsvurdering, som det bl.a. kommer til udtryk i testresultater og prøveresultater, ikke er tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan med henblik på at genoprette kvaliteten på den pågældende skole. Handlingsplanen skal vedtages på et møde i kommunalbestyrelsen. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse fra skolebestyrelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kvalitetsrapporter og handlingsplaner samt skolebestyrelsers udtalelser herom på internettet, jf. dog § 55 b.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kvalitetsrapporter, herunder om indhold, udformning og tidsfrister.«

8. I § 44, stk. 1, indsættes efter »jf. § 40,«: »og en eventuel handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 3,«.

9. Kapitel 11 affattes således:

»Kapitel 11

Evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen

§ 57. Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen har til opgave at følge og vurdere det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i folkeskolen og ungdomsskolen samt elevernes udbytte af undervisningen. Rådet skal endvidere vurdere skolens evne til at bidrage til at nedbryde elevens negative sociale arv og evne til at øge integrationen af elever med anden etnisk baggrund end dansk.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan forelægge spørgsmål vedrørende folkeskolen og ungdomsskolen for rådet.

§ 57 a. Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen nedsættes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Rådet ledes af et formandskab bestående af 3-5 personer med særlig indsigt i forhold vedrørende folkeskolen. Undervisningsministeren udpeger formandskabet. Blandt formandskabets medlemmer udpeger ministeren rådets formand.

Stk. 3. Rådets øvrige 20 medlemmer udpeges af undervisningsministeren på følgende måde:

- 1) 2 medlemmer efter indstilling fra KL.
- 2) 1 medlem efter indstilling fra regionsrådene i forening.
- 3) 2 medlemmer efter indstilling fra Skole og Samfund.
- 4) 2 medlemmer efter indstilling fra Danske Skoleelever og Danske Ungdomsskoleelevers Netværk i forening.
- 5) 1 medlem efter indstilling fra Danmarks Skolelederforening.
- 6) 1 medlem efter indstilling fra Landsforeningen for Ungdomsskoleledere.
- 7) 2 medlemmer efter indstilling fra Danmarks Lærerforening.
- 8) 1 medlem efter indstilling fra Landsforeningen af Voksen- og Ungdomsundervisere.
- 9) 1 medlem efter indstilling fra Børne- & Ungdomspædagogernes Landsforbund.
- 10) 1 medlem efter indstilling fra Børne- og Kulturchefforeningen.
- 11) 1 medlem efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.
- 12) 1 medlem efter indstilling fra Rådet for de Gymnasiale Uddannelser.
- 13) 1 medlem efter indstilling fra Dansk Ungdoms Fællesråd og Idrættens Fællesråd i forening.
- 14) 1 medlem efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer.
- 15) 1 medlem efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening.
- 16) 1 medlem efter indstilling fra Landsorganisationen i Danmark.

Stk. 4. Formandskab og medlemmer udpeges for en periode på 3 år. De i stk. 3, nr. 4, nævnte medlemmer udpeges dog kun for 1 år. Rådets medlemmer kan genudpeges.

Stk. 5. Indstilles der ikke medlemmer i henhold til stk. 3, kan undervisningsministeren i stedet udpege medlemmer med indsigt i vedkommende område. I det tilfælde, at en af de i stk. 3 nævnte organisationer m.v. nedlægges, træder den til enhver tid mest relevante organisation m.v. i stedet.

§ 57 b. Rådet holder møde enten efter formandskabets bestemmelse eller efter anmodning fra mindst 3 af rådets øvrige medlemmer. Rådet skal holde møde mindst to gange årligt.

Stk. 2. Formandskabet skal inden den 1. marts afgive en årlig skriftlig beretning til undervisningsministeren om rådets virksomhed med forslag til initiativer, der fremmer kvaliteten i folkeskolen. Beretningen skal afgives efter drøftelser i rådet. Et referat af medlemmernes synspunkter under rådets drøftelser skal ledsage beretningen.

Stk. 3. Andre udtalelser til undervisningsministeren skal afgives af formandskabet efter drøftelser i rådet. Et referat af medlemmernes synspunkter under rådets drøftelser skal ledsage udtalelsen.

Stk. 4. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 57 c. Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Grundskolen varetager sekretariatsfunktionerne for rådet. Styrelsen varetager endvidere sekretariatsfunktionerne for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan henlægge opgaver til styrelsen.

§ 57 d. I tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet på en folkeskole kan undervisningsministeren med henblik på at genoprette kvaliteten pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 3. Ministeren fastsætter en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen.

§ 57 e. Sager om evaluering er omfattet af offentlighedsloven, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Stk. 2. Når undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2006, jf. dog stk. 2-3.

Stk. 2. Folkeskolelovens §§ 57-57 e, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, træder i kraft den [...].

Stk. 3. Folkeskolelovens § 16, stk. 1, nr. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, træder i kraft den 1. august 2008.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

En velfungerende folkeskole med høje faglige og pædagogiske krav er en forudsætning for vækst, velfærd og demokrati. I folkeskolen skabes grundlaget for al videre uddannelse. Generelt betragtet fungerer folkeskolen godt, men de danske resultater i internationale sammenligninger vedrørende folkeskolen peger på en række afgørende svagheder. I PISA-undersøgelsen fra år 2000 placerede Danmark sig blandt gennemsnittet af OECD-lande i læsning, lidt over gennemsnittet i matematik og betydeligt under gennemsnittet i naturfag. I PISA-undersøgelsen fra 2003 er de danske placeringer stort set uændret. En række af de lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, har langt bedre resultater. Resultaterne i læsning har i særlig grad givet anledning til bekymring, i og med at op mod 1/6 af alle elever forlader folkeskolen uden de fornødne læsekundskaber.

På regeringens foranledning gennemførte OECD i 2003 en undersøgelse af den danske grundskole. I undersøgelsesarbejdet deltog forskere og repræsentanter fra flere af de lande, som klarede sig godt i PISA-undersøgelserne. OECD's rapport, som blev offentliggjort i foråret 2004, fremhæver en række styrkesider ved den danske grundskole bl.a. traditionen for uddannelse i demokrati, betydelige investeringer i uddannelsessystemet, forældrenes aktive rolle og engagerede skoleledere og lærere. OECD påpegede en række svagheder ved den danske grundskole bl.a. et utilstrækkeligt fagligt niveau, manglende evalueringskultur og tilbagemelding til eleverne, utilstrækkelig indsats i forhold til læseproblemer og manglende indsats over for negativ social arv.

En rapport fra Danmarks Evalueringsinstitut om det kommunale tilsyn med folkeskolen fra juni 2005 peger bl.a. på, at rammerne for tilsynet er uklare og bør præciseres, at det bør sikres, at tilsynspraksis omfatter systematisk indsamling af både kvantitative og kvalitative data om såvel rammebetingelser, processer og resultater, og at der fra nationalt niveau bør vejledes mere om kvalitetssikring og kvalitetsudvikling rettet mod kommunerne.

Trods lovkrav om evaluering i folkeskolen mangler der en stærk evalueringskultur. Det er endvidere regeringens opfattelse, at nogle kommunalbestyrelser i for ringe omfang opstiller operationelle, konkrete og målbare mål for skolerne, og at de ikke følger tilstrækkeligt op på folkeskolernes målopfyldelse og sjældent reagerer på lavt præsterende skoler.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det den 7. december 2005 fremsatte forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.) (lovforslag nr. L 101 (Folketinget 2005-06)). Lovforslaget indeholder en række ændringer af lov om folkeskolen (herefter folkeskoleloven).

Lovforslaget bygger på aftale af 24. januar 2006 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om ændring af folkeskoleloven.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Folkeskolens formål

Folkeskolens formålsparagraf præciseres med forslaget. Dette sker for at tydeliggøre, at formålet er at give eleverne kundskaber og færdigheder. Desuden kommer det udtrykkeligt til at fremgå af formålet, at folkeskolens opgave bl.a. er at forberede eleverne til videre uddannelse. Det er regeringens mål, at mindst 95 pct. af eleverne skal have en uddannelse efter folkeskolen. Endelig understreges betydningen af, at eleverne bliver fortrolige med dansk kultur og historie som et naturligt led i den danske kulturarv og opnår forståelse for andre lande og kulturer.

Der henvises nærmere til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 1.

2.2. Ekstra timer i dansk og historie

Med forslaget styrkes fagligheden ved at tilføje ekstra timer til fagene dansk og historie. Det sker for at forbedre mulighederne for at opfange f.eks. læsevanskeligheder i tide og derved kunne planlægge en undervisning, der styrker den enkelte elevs læsefærdigheder. Med styrkelsen af historieundervisningen er det hensigten at give alle elever et godt fundament i form af et solidt kendskab til historie og den danske kulturarv.

Forslaget indeholder således en udvidelse af undervisningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om et mindste antal undervisningstimer, så der kan fastsættes et minimumstimetal for faget historie på 4. til 6. klassetrin. Samtidig vil fagets vejledende timetal blive forøget på 4. og 5. klassetrin. Endvidere vil den kommende ændring af timetalsbekendtgørelsen indebære, at der tilføjes faget dansk yderligere timer på 1. til 3. klassetrin ved at forøge såvel det vejledende timetal som minimumstimetallet for disse klassetrin.

Forslaget skal bl.a. ses i lyset af, at regeringen overvejer, hvordan undervisningen i læsning kan styrkes allerede i børnehaveklassen. Regeringen har i den forbindelse nedsat et skolestartsudvalg, der skal komme med anbefalinger til et mere sammenhængende læringsforløb for dagtilbud for børn indtil skolealderen og de første år i skole og fritidsordning. Der vil desuden blive udarbejdet en handlingsplan med konkrete initiativer for dansk/læsning. Udvalget til forberedelse af en bred national handlingsplan for læsning har i november måned 2005 udarbejdet en rapport med bidrag til at kvalificere en kommende beslutning om den nævnte handlingsplan. Endelig er der nedsat læseplansudvalg for faget historie samt for fagene kristendom og samfundsfag.

For det nærmere indhold i bestemmelsen henvises til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 6.

2.3. Elevplaner

Lovforslag nr. L 101 (Folketinget 2005-06) indeholder bl.a. bestemmelser om anvendelse af nationale test som et obligatorisk led i den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og om, at forældrene skal underrettes skriftligt om resultaterne af disse test. I fortsættelse heraf indeholder nærværende forslag en bestemmelse om, at hver elev fremover skal have en elevplan, som skal indeholde oplysninger om resultater af den løbende evaluering og den besluttede opfølgning herpå. Elevplanen skal danne grundlag for skolens samarbejde med forældrene om elevens udbytte af undervisningen.

Der henvises nærmere til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 4.

2.4. Landsresultater af test (national præstationsprofil)

Forslaget indeholder en bestemmelse om offentliggørelse af de samlede landsresultater af test. Det vil bl.a. ske i form af en national præstationsprofil, der skal vise, hvordan eleverne på landsplan - i de forskellige fag og på de forskellige klassetrin - fordeler sig inddelt efter relevante resultat kategorier, der hver især beskriver graden af, hvad eleverne har tilegnet sig i forhold til de aktuelle trinmål. Regeringen ønsker hermed at give kommunerne og skolerne et værktøj, der kan bruges i den løbende evaluering, således at aktørerne får viden om, hvordan elevernes testresultater er sammenlignet med det samlede landsresultat.

Kommunalbestyrelserne og skolelederne vil blive informeret om skolens resultater af testene set i forhold til landsresultaterne, herunder skolens resultater, når de vurderes under hensyntagen til elevernes sociale baggrund.

Der henvises nærmere til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 5.

2.5. Præcisering af det kommunale ansvar

Det foreslås at præcisere kommunalbestyrelsernes ansvar for folkeskolen og sikre kommunalbestyrelserne de instrumenter, der er nødvendige for at løfte ansvaret bedre. Der er i en rapport fra Danmarks Evalueringsinstitut om det kommunale tilsyn med folkeskolen fra juni 2005 peget på, at reglerne om det kommunale ansvar for skolerne er uklare og bør præciseres. KL har i foråret 2005 offentliggjort en handlingsplan for folkeskolen, »Kommunernes svar på PISA«, for at påvirke kommunerne og skolerne til at iværksætte en række handlinger, der har til formål at øge fokuset på udviklingen af elevernes faglige kompetencer, uden at de gode resultater vedrørende elevernes alsidige personlige udvikling går tabt.

Folkeskolen er en kommunal opgave, og kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar herfor. Det er den enkelte kommunalbestyrelse, som har det endelige ansvar for undervisningens kvalitet og for, at børn og unge lærer det, de skal. Det er dens ansvar, at børn og unge i kommunen får de grundlæggende færdigheder, som de skal bygge deres senere liv på.

Efter gældende § 40, stk. 1, i lov om folkeskolen fører kommunalbestyrelsen tilsyn med kommunens skoler. Dette indebærer, at den har ansvaret for, at kommunens skoler lever op til mål og rammer for skolernes virksomhed, som fastsættes af kommunalbestyrelsen. Med tilsynet følger også, at kommunalbestyrelsen skal påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen er optaget i en kommunal folkeskole eller på anden måde opfylder undervisningspligten. Kommunalbestyrelsen kan som tilsynsmyndighed indhente oplysninger fra de enkelte skoler og komme med henstillinger og vejledninger.

Det er ifølge § 2, stk. 2, i lov om folkeskolen den enkelte skole, der inden for de givne rammer har ansvaret for undervisningens kvalitet og selv fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Lovforslaget ændrer ikke på den gældende opgavefordeling, hvorefter det er en kommunal opgave at drive folkeskolen, men præciserer og tydeliggør kommunalbestyrelsens ansvar for kommunens skolevæsen. Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen i en årlig kvalitetsrapport tage stilling til status for kommunens skolevæsen. Rapporten skal bl.a. vurdere skolernes faglige niveau i forhold til resultaterne fra de obligatoriske nationale test samt skolernes evalueringspraksis, jf. det fremsatte lovforslag nr. L 101 (Folketinget 2005-06). Med ansvaret følger en forpligtelse til at have indseende med forholdene på de enkelte skoler.

Den årlige kvalitetsrapport og opfølgning herpå skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen. I tilfælde af konstateret dårlig kvalitet på en skole skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan for at genoprette kvaliteten. Forslaget bygger i øvrigt på den forventning, at kommunalbestyrelsen gennem arbejdet med kvalitetsrapporterne får større opmærksomhed om forholdene på kommunens skoler og derfor selv vil træffe foranstaltninger til at forbedre de skoler, hvor kvalitetsrapporten viser, at det faglige niveau ud fra en helhedsvurdering, herunder som det kommer til udtryk i testresultater og prøveresultater, ikke er tilfredsstillende. Det forventes, at der også på de enkelte skoler vil blive større opmærksomhed om kvaliteten i undervisningen.

Det er fortsat den enkelte skole, der inden for de givne rammer skal drage omsorg for undervisningens kvalitet og fastlægge undervisningens nærmere organisering og tilrettelæggelse. Det er således stadig den enkelte folkeskole, der udfylder rammerne, men forslaget indebærer, at hvis det faglige niveau på en skole er under det niveau, der må forudsættes i folkeskolen, vil kommunalbestyrelsen via en handlingsplan skulle opstille supplerende konkrete rammer for skolens virksomhed med henblik på genopretning af det faglige niveau.

Undervisningsministeren vil følge og vurdere udviklingen i kvaliteten i folkeskolen og pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet.

Med lovforslaget ændres ikke ved skolebestyrelsens kompetenceområder, jf. § 44 i folkeskoleloven, herunder at skolebestyrelsen skal føre tilsyn med skolens virksomhed. Skolebestyrelsen vil dog skulle udøve sin virksomhed inden for rammerne af en eventuel handlingsplan. Forinden vedtagelsen af en handlingsplan, vil skolebestyrelsen have haft lejlighed til at udtale sig om et udkast til denne.

Der ændres heller ikke ved skolelederens kompetenceområder i henhold til § 45 i folkeskoleloven, hvorefter skolelederen har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. En eventuel handlingsplan vil imidlertid fastsætte nærmere retningslinjer for skolelederens arbejde.

Regeringen har i øvrigt iværksat en analyse af behovet for herudover at præcisere ansvaret mellem kommunalbestyrelse, skoleleder og skolebestyrelse, der vil kunne danne grundlag for eventuel lovgivning i folketingsåret 2006-07.

Der henvises nærmere til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 2, 7 og 8.

2.6. Etablering af Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen

For på nationalt plan at styrke evalueringen og kvalitetsudviklingen af folkeskolen og ungdomsskolen og bistå kommunalbestyrelser og -forvaltninger samt skoleledere i deres kvalitetsudvikling foreslås det, at der

oprettes et uafhængigt råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen. Rådets opgave bliver at følge og vurdere folkeskolen og ungdomsskolen for så vidt angår det faglige niveau og den pædagogiske udvikling, elevernes udbytte af undervisningen, skolens evne til at nedbryde elevers negative sociale arv samt skolens evne til øget integration af elever med anden etnisk baggrund end dansk.

Undervisningspligten kan efter folkeskolelovens § 33, stk. 3, efter det 7. klassetrin også opfyldes ved deltagelse i heltidsundervisning i den kommunale ungdomsskole, jf. lovbekendtgørelse nr. 997 af 8. oktober 2004 om ungdomsskoler. Rådet inddrager også spørgsmål om ungdomsskolen i sit virke. Rådets arbejdsfelt omfatter ikke frie grundskoler eller frie kostskoler. Disse skoler har heller ikke været omfattet af Grundskolerådets opgaver. Erfaringer fra disse skoler vil imidlertid indgå i rådets arbejde.

Det nye råd vil erstatte Grundskolerådet, der foreslås nedlagt.

Det foreslås, at rådet som noget nyt ledes af et formandskab på tre til fem personer, der skal repræsentere en særlig indsigt i forhold vedrørende folkeskolen. Rådets øvrige medlemmer vil fortsat være repræsentanter for folkeskolens umiddelbare interessenter, repræsentanter fra ungdomsskoleområdet, uddannelsesråd for ungdomsuddannelse m.v. Derudover er Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark repræsenteret.

Rådets formandskab skal afgive en årlig beretning om rådets virksomhed med forslag til initiativer, der fremmer kvaliteten i folkeskolen. De øvrige rådsmedlemmer vil have mulighed for at lade deres synspunkter ledsage beretningen.

Rådet understøttes af en ny statslig styrelse for evaluering og kvalitetsudvikling af grundskolen. Styrelsen skal varetage opgaver med sekretariatsbetjening af rådet og Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. I det omfang styrelsen varetager sekretariatsfunktioner for rådet og nævnet, kan den ikke modtage instruktioner fra undervisningsministeren.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at bestemmelserne om kommunalbestyrelsens ansvar præciseres for at sikre undervisningens kvalitet og elevernes udbytte heraf, jf. afsnit 2.5. Heller ikke dette forslag ændrer på den gældende opgavefordeling, hvorefter det er en kommunal opgave at drive folkeskolen.

Der henvises nærmere til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 9.

3. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

[...]

4. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

[...]

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Høring

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været sendt til høring hos følgende:

[...]

11. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser /mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	[...]	[...]
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	[...]	[...]
Økonomiske konsekvenser og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Folkeskolelovens formålsparagraf - § 1 - foreslås præciseret således, at det fremgår, at det er en central opgave at give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkeltes elevs alsidige udvikling. Det er endvidere folkeskolens opgave at udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Endelig vil det være folkeskolens opgave at forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Folkeskolens formål er i henhold til den gældende folkeskolelovs § 1 tredelt:

- Skolens opgave med hensyn til elevernes tilegnelse af kundskaber og færdigheder.
- Skolens forpligtelse til at medvirke til udvikling af elevens alsidige personlige udvikling.
- Skolens opgave med udvikling af elevens forståelse og ansvarsfølelse for andre mennesker som aktiv deltager i et demokratisk samfund.

Regeringen har sammen med forligspartierne bag folkeskoleloven taget en række lovinitiativer m.v. med henblik på at styrke kvaliteten og fagligheden i folkeskolen. Det gælder bl.a. fastsættelsen af fælles nationale mål for, hvad eleverne skal have lært på forskellige klassetrin, flere timer i dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi, styrkelse af naturfagene og faget historie samt fremrykning af undervisningen i fremmedsprog. Dertil kommer forslagene i lovforslag nr. L 101 (Folketinget 2005-06) om bl.a. at indføre obligatoriske test i udvalgte fag på bestemte klassetrin som pædagogisk redskab. Endelig er der forslagene om tilførsel af ekstra

timer i dansk og historie, skriftlig tilbagemelding (elevplaner), offentliggørelse af landsresultater af test (national præstationsprofil) samt præcisering af det kommunale ansvar for undervisningens kvalitet.

Der er behov for en ændring af folkeskolens formålsparagraf, så den bringes til at afspejle det øgede fokus på elevernes kundskaber og færdigheder.

Den foreslåede præcisering af formålsparagraffen understreger hensynet til, at målet om tilegnelse af kundskaber og færdigheder skal være klart formuleret. Det fremgår således ikke tilstrækkeligt tydeligt af den eksisterende formålsformulering, hvilken vægt målet om tilegnelse af kundskaber og færdigheder skal have i forhold til målet om alsidig personlig udvikling. Det skal endvidere tydeligt fremgå, at skolen skal forberede alle unge på videre uddannelse efter folkeskolen.

Det foreslås desuden, at målet om at gøre eleverne »fortrolige med dansk kultur og historie« indskrives i stk. 1, jf. det foreslåede nr. 2. Ordet »historie« er nyt, mens der for så vidt angår »dansk kultur« er tale om en videreførelse af det gældende § 1, stk. 3, 1. pkt., 1. led.

Også målet om, at eleverne skal opnå »forståelse for andre lande og kulturer« og »for menneskets samspil med naturen«, foreslås indskrevet i stk. 1, jf. de foreslåede nr. 3 og 4. Det nye er »andre lande«. Ordene »andre kulturer« og »menneskets samspil med naturen« viderefører det gældende § 1, stk. 3, 1. pkt., 2. led.

Med ordene »alsidige udvikling«, jf. det foreslåede stk. 1, nr. 5, tænkes som i det gældende § 1, stk. 1, på alle sider af elevernes personlighedsudvikling, dvs. den åndelige, intellektuelle, musiske, fysiske og sociale udvikling. Undladelsen af at anvende ordet »personlige« tjener til at præcisere, at den enkelte elevs dannelse ikke har et rent individorienteret (altså indadrettet) perspektiv. Det fremgår således af såvel det gældende som det foreslåede § 1, stk. 3, at dannelsesprocessen har et væsentligt socialt (dvs. udadrettet) perspektiv.

De foreslåede stk. 2 og 3 er i øvrigt en videreførelse af de gældende § 1, stk. 2 og 3, med visse sproglige justeringer. Det skyldes hensynet til at opnå en mere fokuseret formålsformulering. Der er således ikke herved tilsigtet ændringer af indholdet af folkeskolens formål.

Særligt om det foreslåede stk. 3, 2. pkt., skal det fremhæves, at anvendelsen af ordene »(s)kolens virke« frem for »(s)kolens undervisning og hele dagligliv«, jf. det gældende § 1, stk. 3, 3. pkt., tjener til at understrege, at formålsparagraffen gælder for alle dele af folkeskolens opgaver i henhold til folkeskoleloven, herunder også skolefritidsordninger.

De foretagne sproglige justeringer - ud over de allerede omtalte - er opregnet nedenfor:

- »opgave er... at fremme... tilegnelse« (jf. gældende § 1, stk. 1) bliver til »skal... give«, jf. det foreslåede stk. 1, 1. led.
- »medvirker til« (jf. gældende § 1, stk. 1) bliver til »fremmer«, jf. det foreslåede stk. 1, nr. 5.
- »Folkeskolen må søge at skabe sådanne rammer for oplevelse, virkelyst og fordybelse, at eleverne udvikler erkendelse, fantasi og lyst til at lære, således at de opnår tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle« (gældende § 1, stk. 2) bliver til »giver dem lyst til at lære mere« og »Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle«, jf. de foreslåede stk. 1, nr. 1, og stk. 2.
- »bidrage til deres« (jf. gældende § 1, stk. 3, 1. pkt., 2. led) bliver til »giver dem«, jf. det foreslåede stk. 1, nr. 3.
- »medbestemmelse« (jf. gældende § 1, stk. 3, 2. pkt.) bliver til »deltagelse«, jf. det foreslåede stk. 3, 1. pkt.
- »må derfor bygge på« (gældende § 1, stk. 3, 3. pkt.) bliver til »skal derfor være præget af«, jf. det foreslåede stk. 3, 2. pkt.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvensændring af § 2, stk. 1, i lov om folkeskolen som følge af, at kommunalbestyrelsens kompetence foreslås beskrevet både i § 40 og den foreslåede § 40 a, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 7. Det kommer herved tydeligt til at fremgå, at en eventuel handlingsplan efter § 40 a er blandt de mål og rammer for skolernes virksomhed, der fastlægges af kommunalbestyrelsen.

Til nr. 3

Der er tale om konsekvensændringer af § 10, stk. 4 og 5, og § 40, stk. 3, 3. pkt., i folkeskoleloven (om henholdsvis indholdet i undervisningen, vejledende materiale fra undervisningsministeren samt kommunalbestyrelsens pligter i forhold til skolernes læseplaner m.v.) som følge af ændringerne i § 1, jf. forslaget § 1, nr. 1. Der er alene tale om ordensmæssige ændringer, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 1, hvorefter ændringen af begrebet »alsidige personlige udvikling« til »alsidige udvikling« udgør en præcisering.

Til nr. 4

Det foreslås, at hver elev skal have en skriftlig elevplan, som skal indeholde oplysninger om resultater af den løbende evaluering og den besluttede opfølgning herpå.

Forslaget om elevplaner skal styrke evalueringen i forlængelse af de gældende bestemmelser om regelmæssig underretning om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen og om løbende evaluering samt initiativerne i lovforslag nr. L 101. Såvel OECD's rapport (2004) om folkeskolen som Danmarks Evaluering sinstituts undersøgelse af den løbende evaluering i folkeskolen (2004) understreger betydningen af skriftlighed i evaluering og tilbagemelding. Forslaget sigter også på at styrke samarbejdet mellem skole og hjem.

Efter folkeskolelovens § 13, stk. 1, skal eleverne og forældrene regelmæssigt underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen. Grundlaget for den regelmæssige underretning er den evaluering af elevernes udbytte af undervisningen, der efter lovens § 13, stk. 2, løbende skal foretages på hvert klassetrin. Evalueringen skal omfatte alle aspekter af undervisningen. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for undervisningens videre planlægning. Med evalueringen opnår læreren viden om, i hvilket omfang undervisningen har givet det forventede resultat, og der skabes det nødvendige grundlag for, at læreren kan vurdere, på hvilken måde den videre undervisning skal planlægges.

Med lovforslag nr. L 101 (Folketinget 2005-06) er det bl.a. foreslået at indføre obligatoriske test som et led i den løbende evaluering, og at forældrene skal underrettes skriftligt om resultaterne af disse test. Endvidere præciseres, at evalueringen også danner grundlag for tilrettelæggelse af undervisningen, jf. den gældende lovs § 18 - og derved en tilstrækkelig undervisningsdifferentiering - samt for underretning af forældrene om elevens udbytte af undervisningen. Efter gældende § 18, stk. 4, samarbejder lærer og elev på hvert klassetrin og i hvert fag løbende om fastlæggelse af de mål, der søges opfyldt. Elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål.

Ifølge forslaget bemyndiges undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om elevplanen. De nærmere regler herom vil blive udmøntet således, at elevplanen skal indeholde oplysninger om resultater af den løbende evaluering samt angive den besluttede opfølgning på den løbende evaluering. Elevplanen vil således bygge på de oplysninger, læreren allerede i dag er forpligtet til at tilvejebringe som led i evalueringen. Det gælder f.eks. lærerens iagttagelser, notater om resultater af test og notater i øvrigt om elevens udbytte m.v. Evalueringen omfatter allerede i dag alle aspekter af undervisningen, herunder andre aspekter end det faglige. Elevplanen skal udleveres til forældrene.

I en række skoler anvendes allerede i dag skriftlighed i underretningen af hjemmene. Det er ikke tanken at indføre en fast skabelon for, hvordan en elevplan skal se ud. Allerede eksisterende udformninger heraf kan således fortsat anvendes, hvis de indeholder de angivne oplysninger.

Det vil også fortsat være op til skolebestyrelsen at fastsætte principper for underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 2, nr. 3, og om samarbejdet mellem skole og hjem i øvrigt, jf. § 44, stk. 2, nr. 2. Dette vil skulle ske inden for rammerne af de kommende regler om elevplaner.

I henhold til folkeskolelovens § 2, stk. 3, samarbejder elever og forældre med skolen om at leve op til folkeskolens formål. Det er i praksis udbredt, at hovedhjørnestenen i skole-hjemsamarbejdet er regelmæssige samtaler mellem skole og hjem. Det er hensigtsmæssigt, at elevplanen sendes til forældrene umiddelbart forud for en sådan skole-hjem samtale. Herved sikres det, at skole-hjem samtaler tager udgangspunkt i en konkret beskrivelse af elevens aktuelle faglige niveau som grundlag for en kvalificeret drøftelse af, hvordan skolen og forældrene kan støtte op om elevens undervisning. På baggrund af forældrenes tilkendegivelser og

synspunkter kan samtalen afsluttes med, at det i elevplanen noteres, hvordan forældrene i tiden frem til næste samtale kan medvirke til, at eleven når de læringsmål, der er opstillet for eleven for den kommende periode. Herudover kan der i elevplanen - i tilfælde, hvor der skønnes at være et særligt behov for det eller en særlig anledning hertil - også noteres andre forhold af betydning for elevens udbytte af skolegangen, herunder forældrenes ansvar for, at eleven møder til tiden, har de nødvendige bøger med, møder udhvilet m.v., samt forhold relateret til elevens adfærd i undervisningen og skolens dagligdag.

Skolerne kan anmode forældrene om at kvittere for modtagelsen af planen.

Ved næste skole-hjem samtale kan man drøfte målopfyldelsen, der sammen med den aktuelle viden om elevens faglige progression og skolens vurderinger og overvejelser herom danner udgangspunktet for en ny beskrivelse af, på hvilken måde skolen og forældrene kan understøtte elevens skolegang og faglige udbytte af undervisningen.

Som anført skal alle elever have en elevplan. Hvis skolen ikke anvender skole-hjem samtaler eller ikke kan få en samtale i stand med bestemte forældre, må den sikre sig, at de pågældende forældre på anden måde får forelagt elevplanen. Skolerne kan i den forbindelse anmode om kvittering for modtagelsen.

Skriftligt materiale, som læreren allerede i dag tilvejebringer som led i evalueringen, og som indeholder de oplysninger, hvorpå læreren bygger elevplanen, er ikke omfattet af retten til aktindsigt, jf. offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, om undtagelse af enkeltpersoners private forhold, ligesom oplysningerne er undergivet tavshedspligt. Det samme vil gælde elevplanerne.

Elevplanen kan også tjene som arbejdsredskab skolerne imellem, ved at elevplanen følger eleven ved skoleskift, og videregivelse fra en folkeskole til en anden kan derfor efter omstændighederne være berettiget.

Til nr. 5

Det foreslås, at undervisningsministeren - efterhånden som de kommende obligatoriske nationale test tages i brug - på baggrund af de afholdte test offentliggør en national præstationsprofil. Præstationsprofilen skal vise, hvordan eleverne på landsplan - i de forskellige fag og på de forskellige klassetrin - fordeler sig inddelt efter relevante resultat kategorier, der hver især beskriver graden af, hvad eleverne har tilegnet sig i forhold til de aktuelle trinmål. Elevernes testresultater vil blive indplaceret i intervaller, og det er på baggrund heraf, at præstationsprofilen vil blive udarbejdet. Kommunalbestyrelsen og skolelederen gives en tilbagemelding om den enkelte skoles testresultater set i forhold til landsresultaterne, både absolut set og korrigeret for elevernes sociale baggrund. Derudover offentliggør undervisningsministeren landsgennemsnittene for de testresultater, der ligger til grund for den nationale præstationsprofil. Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herom.

Med lovforslag nr. L 101 (Folketinget 2005-06) foreslås det med henblik på at følge den enkelte elevs tilegnelse af kundskaber og færdigheder, at der som led i evalueringen af elevens udbytte af undervisningen skal anvendes centralt udarbejdede test i udvalgte fag på bestemte klassetrin. Testene bliver et pædagogisk værktøj og skal sammen med resultaterne af evalueringen i øvrigt anvendes fremadrettet til brug for den videre planlægning af undervisningen, i vejledningen af den enkelte elev og i underretningen af forældrene med henblik på at tilrettelægge en undervisning og et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt. Testresultater, bortset fra opgørelser på landsplan, er fortrolige.

Baggrunden for at offentliggøre en national præstationsprofil for de afholdte test er dels at informere offentligheden, herunder forældrene, om, hvad eleverne rent faktisk har tilegnet sig på nationalt plan, dels at belyse en udvikling over årene. Derudover kan præstationsprofilen fungere som et pejlemærke for kommunalbestyrelsen og den enkelte skoles indsats i forhold til at forbedre elevernes faglige resultater.

Forslaget følger endvidere en anbefaling i rapporten om OECD's undersøgelse af den danske grundskole fra 2003 om, at der foretages årlige undersøgelser af elever i forskellige aldre i udvalgte fag/emner med det formål at opstille en national præstationsprofil. OECD peger på, at manglende oplysninger om, hvordan et normalt udvalg af elever klarer sig på forskellige alderstrin, kan gøre det vanskeligt for lærerne at måle, hvor godt deres elever klarer sig. Læreren kan alene bedømme den enkelte elev i forhold til resten af klassen, men har ikke noget grundlag for at bedømme klassens præstation som helhed.

Skolelederen får med tilbagemeldingen et værktøj, der kan bruges i den fortsatte kvalitetsudvikling af skolen, ligesom kommunalbestyrelsen kan inddrage oplysningerne i arbejdet med den foreslåede kvalitetsrapport. Skolerne vil få oplyst resultaterne og udviklingen heri samt resultaterne for egne elever, så den enkelte skole får viden om, hvordan elevernes præstationer er sammenlignet med landsresultaterne. Skolebestyrelserne kan indhente oplysningerne fra skolelederen (bortset fra oplysninger på elevniveau) og inddrage oplysningerne i sit lovbestemte tilsyn med skolens virksomhed.

Tidligere gennemførte analyser viser, at en ikke ubetydelig del af variation i skolernes resultater kan forklares via forhold, som skolerne ikke har direkte indflydelse på. Den enkelte skole vil derfor yderligere få oplyst, hvordan skolens elevresultater er, når der tages højde herfor. Skolerne vil derved få et mere retvisende billede af, hvordan skolen løfter sin opgave set i forhold til landets øvrige skoler. Variationen kan beskrives på flere måder. En faktor, der ud fra erfaringer indhentet fra analyser af resultater fra folkeskolens afgangsprøver giver et relevant billede heraf, er forældrenes uddannelsesmæssige forhold. Det er derfor oplysninger herom, som vil blive brugt til den statistiske korrektion. Oplysningerne vil blive hentet fra centrale databaser i Danmarks Statistik. Udvikling af de nøjagtige metoder til korrektion af testresultater vil ske på baggrund af nærmere analyser af de første testresultater.

Den enkelte skoles resultater, herunder de korrigerede resultater, må ikke offentliggøres eller bruges til at rangordne hverken elever eller skoler. Dette følger af den med lovforslag nr. L 101 foreslåede § 55 b, hvorefter oplysninger om testresultater for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og amtskommuner (fra den 1. januar 2007 regioner) m.v. er fortrolige. Opgørelser af testresultater på landsplan kan ikke bruges til at rangordne elever eller skoler og er derfor ikke fortrolige. Åbenhed om opgørelserne på landsplan vil give eleverne og deres forældre et grundlag for at bedømme, hvor godt eleverne klarer sig, og vil dermed styrke accepten af, at testresultater opgjort på de andre niveauer end på landsplan er omfattet af den foreslåede fortrolighed.

Ud over at offentliggøre en national præstationsprofil vil undervisningsministeren gennemføre-supplerende undersøgelser (baseret på et repræsentativt udvalg af skoler og elever), der har til formål at belyse elevernes kundskaber og færdigheder i udvalgte fag og klassetrin på områder (trinmål), der ikke er omfattet af testene. Det kan gøres ved, at der udvælges ikke-testegnede trinmål, hvor der i stedet gennemføres prøver for et repræsentativt udsnit af landets klasser. Det gælder f.eks. trinmål, som retter sig mod, at eleven demonstrerer evne til selvstændig formulering, analyse, problemorientering og -løsning m.v.

Egnede metoder til gennemførelse af sådanne undersøgelser vil skulle udvikles sideløbende med forberedelsen og ibrugtagningen af de nationale test. Indhøstede erfaringer fra dette udviklingsarbejde samt arbejdet med udvikling af metoder til korrektion af testresultater, jf. ovenfor, vil indgå i den redegørelse om virkningerne af lovforslag nr. L 101 for så vidt angår forslaget om obligatoriske test i udvalgte fag på bestemte klassetrin, som undervisningsministeren i henhold til aftale af 23. september 2005 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti skal give Folketinget tre år efter ibrugtagning af de første test.

§ 1, nr. 5, er affattet under den forudsætning, at lovforslag nr. L 101 vedtages før nærværende lovforslags vedtagelse. Hvis behandlingen af lovforslag nr. L 101 i Folketinget giver anledning hertil, vil undervisningsministeren fremsætte de fornødne ændringsforslag til nærværende lovforslag.

Til nr. 6

Det foreslås, at der tilføres eleverne i de mindre klasser ekstra timer i dansk og historie. I forhold til dansk kan initiativet gennemføres alene ved at ændre bekendtgørelse om undervisningstimetallet i folkeskolen, mens der i forhold til historie er behov for en forudgående lovændring.

For dansks vedkommende er målet at styrke de basale faglige færdigheder i læsning ved at opfange og sætte ind over for de svageste elever på et tidligere tidspunkt end i dag. De faglige ambitioner for faget dansk og især læsning skal hæves. Det gøres ved at skærpe trinmålene for faget dansk med særligt fokus på målene for læsning, hvilket indebærer, at kravene til elevernes læsefærdigheder fremrykkes. Dette er i overensstemmelse med en anbefaling fra november 2005 fra et udvalg til forberedelse af en national handlingsplan for læs-

ning. Forbedrede læsefærdigheder vil være et omdrejningspunkt for en styrkelse af ikke alene faget dansk, men også folkeskolens øvrige fag.

For histories vedkommende er det målet at give eleverne i folkeskolen et solidt kendskab til historie og den danske kulturarv.

I dag er der for folkeskolens 1.-9. klasse fastsat vejledende undervisningstimal for de enkelte fag på de enkelte klassetrin.

Derudover er der fastsat minimumstimal opgjort for fagblokke (humanistiske fag, naturfag og praktiske/musiske fag) og desuden for klassens tid. Opgørelsen sker for tre skoleår ad gangen, således at undervisningstimerne for 1.-3., 4.-6. og 7.-9. klasse regnes sammen. Foruden disse minimumstimal er der fastlagt et minimumstimal for undervisningen i hvert af fagene dansk og matematik for 1.-3. klassetrin på henholdsvis 810 og 450 undervisningstimer.

Endelig gælder der mindste årlige undervisningstimal (basistimal) på 600 timer pr. år for 1.-2. klassetrin og på 660 timer pr. år for 3.-9. klassetrin.

Med forslaget bemyndiges undervisningsministeren til at fastsætte et mindste undervisningstimal for faget historie opgjort samlet for 4. til 6. klassetrin. Dette svarer til den gældende bemyndigelse, der er til at fastsætte et mindste antal timer for hvert af fagene dansk og matematik gældende for 1. til 3. klassetrin. For at give skolerne mulighed for at leve op til det højere ambitionsniveau for historie vil bekendtgørelsen om undervisningstimal i folkeskolen blive ændret, idet den nye bemyndigelse anvendes til at fastsætte et mindste timal for 4. til 6. klassetrin for faget historie på 180 undervisningstimer for de tre klassetrin. Da historie er en del af fagblokken humanistiske fag, hæves det fastsatte mindste undervisningstimal for fagblokken humanistiske fag til 1015 timer dækkende de tre klassetrin. Det vejledende undervisningstimal for historie vil på 4. og 5. klassetrin blive forøget med en time, svarende til 30 årlige undervisningstimer af 60 minutter.

For at give skolerne mulighed for at leve op til de skærpede trinmål i læsning vil bekendtgørelsen endvidere blive ændret, således at det vejledende timal for faget dansk for hvert af klassetrinnene 1.-3. øges med 30 undervisningstimer af 60 minutter. Det mindste antal undervisningstimer for dansk på 1.-3. klassetrin øges med i alt 90 timer. Det vil sige til mindst 900 undervisningstimer dækkende de tre klassetrin. Da dansk er en del af den humanistiske fagblok, hæves det samlede mindste undervisningstimal for 1.-3. klassetrin for denne fagblok til 1090 undervisningstimer.

I udmøntningen af bekendtgørelsen vil indfasningen af timerne ske gradvist, således at der gives en ekstra time i dansk i 1. klasse fra skoleåret 2006/07, i 2. klasse fra skoleåret 2007/08 og i 3. klasse fra skoleåret 2008/09. I historie vil der blive givet en ekstra time i 4. klasse fra skoleåret 2008/09 og i 5. klasse fra skoleåret 2009/10. De ændrede timal vil således være fuldt indfaset i skoleåret 2008/09 for dansk og i skoleåret 2009/10 for historie.

Ændringerne af trinmålene og slutmålene for begge de to fag vil ske i forbindelse med indfasningen af de ekstra timer.

Til nr. 7

Det foreslås med den nye § 40 a, at kommunalbestyrelsen årligt skal udarbejde en kvalitetsrapport, der skal beskrive kommunens skolevæsen, det faglige niveau og den pædagogiske udvikling m.v.

Efter gældende folkeskolelov fører kommunalbestyrelsen tilsyn med kommunens skoler. Dette indebærer, at den har ansvaret for, at kommunens skoler lever op til mål og rammer for skolernes virksomhed, som er fastsat. Endvidere skal kommunalbestyrelsen påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen er optaget i en kommunal folkeskole eller på anden måde opfylder undervisningspligten. Kommunalbestyrelsen kan indhente oplysninger fra de enkelte skoler og komme med henstillinger og vejledninger. Den enkelte skole har inden for de givne rammer ansvar for undervisningens kvalitet og fastlægger selv undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Ad § 40 a, stk. 1

Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen i en årlig kvalitetsrapport tage stilling til status for kommunens skolevæsen på baggrund af en sammenfatning af resultaterne af skolernes virksomhed.

Kvalitetsrapporten skal indeholde oplysning om de foranstaltninger, som kommunalbestyrelsen har foretaget for at vurdere det faglige niveau, og kommunalbestyrelsens opfølgning på den seneste årlige kvalitetsrapport. Det er afgørende, at kvalitetsrapporten behandler såvel kommunens skolevæsen i sin helhed som forholdene på de enkelte skoler.

Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om kvalitetsrapportens indhold, jf. det foreslåede § 40 a, stk. 5. Der påtænkes fastsat krav om, at rapportens beskrivelse af det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i kommunens skoler skal ske med udgangspunkt i oplysninger om henholdsvis ressourcer, rammebetingelser og processer, f.eks.

- kommunalbestyrelsens fastsatte mål og rammer for skolernes virksomhed, herunder en beskrivelse af kommunens skolevæsen (antal skoler, den enkelte skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning, skolefritidsordninger m.v., antal elever i skolens tilbud, herunder i forhold til specialundervisning og dansk som andetsprog, m.v.),
- tilrettelæggelsen af den løbende evaluering af elevernes udbytte af skolegangen og samarbejdet mellem skole og hjem i øvrigt på kommunens skoler,
- graden af undervisning varetaget af lærere med linjefag i det pågældende fag, antallet af elever pr. lærer (elev/lærer ratio) og undervisningsmidler, herunder brugen af it,
- antallet af planlagte og gennemførte undervisningstimer (omfanget af timer læst af vikarer og omfanget af aflyste timer) samt oplysninger om elevernes fravær på baggrund af skolernes fraværslister, jf. bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen,

og resultater, f.eks.

- oplysninger, der skal være offentligt tilgængelige på internettet i henhold til lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v. (dvs. oplysninger om de enkelte skolers karaktergivning, om gennemsnittet af karakterer ved folkeskolens prøver, om overgangsfrekvens til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse samt evt. om andel af elever, der deltager i folkeskolens prøver, og andel af elever, der går op til prøverne på særlige vilkår),
- resultaterne ved de nationale test og i øvrigt af den løbende evaluering af elevernes udbytte af skolegangen.

Oplysningerne er kendetegnet ved som hovedregel allerede at foreligge. Med hensyn til de fastsatte mål og rammer for skolernes virksomhed skal det fremhæves, at hvis kommunalbestyrelsen i den forbindelse har besluttet, at der skal sættes særligt fokus på bestemte forhold i kommunens skoler, kan den samtidig bestemme, hvilke oplysninger de enkelte skoler skal levere til brug for rapporten. Oplysninger om resultater ved de nationale test vil være fortrolige, jf. lovforslag nr. L 101 (Folketinget 2005-06), og vil ikke skulle offentliggøres på internettet efter den foreslåede § 40 a, stk. 5.

Rapporten vil tillige skulle indeholde:

- Kommunalbestyrelsens overvejelser om det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i kommunens skoler og om skolernes evne til at bidrage til at nedbryde elevers negative sociale arv og evne til at øge integrationen af elever med anden etnisk baggrund end dansk, jf. herved bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 9, ad § 57.
- En sammenfattende vurdering af de enkelte skolers undervisningskvalitet med angivelse af styrker og områder, hvor der er behov for forbedringer.
- Oplysninger om opfølgning på tidligere års kvalitetsrapporter, herunder en redegørelse for de tiltag, der er iværksat på baggrund heraf, og en vurdering af deres virkning.

Det er hensigten, at de fastsatte mindstekrav til kvalitetsrapportens indhold vil blive tilpasset ud fra de aktuelle behov og erfaringer.

Desuden foreslås undervisningsministeren bemyndiget til at bestemme, at kvalitetsrapporten i et bestemt år eller over en årrække skal indeholde oplysninger om udvalgte fag/emner eller om tværgående emner og problemstillinger, som der er særlig fokus på. F.eks. er der med rapporten fra Udvalget til forberedelse af en national handlingsplan for læsning (november 2005) særligt sat fokus på elevernes sprogudvikling og læse-

færdigheder. Hvis det er relevant i forhold til en kommende national handlingsplan for læsning, kan bemyndigelsen her anvendes til i kvalitetsrapporterne at få beskrevet, hvordan de enkelte kommunalbestyrelser har valgt at sikre elevernes sprogudvikling og læsefærdigheder. Dette vil i høj grad styrke opfølgningen på en national handlingsplan om læsning. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til evt. kommende handlingsplaner for naturfag, matematik og engelsk på baggrund af anbefalinger fra de tre nye udvalg om, hvordan det faglige niveau i de pågældende fag kan styrkes.

De mindstekrav, der fastsættes, vil give den enkelte kommunalbestyrelse betydelig frihed til at beslutte det nærmere indhold af kvalitetsrapporten.

Bestemmelsen vedrører det kommunale ansvar for det faglige indhold af undervisningen, idet de forskellige evalueringer i de seneste år har vist, at det er på det faglige område, der er problemer i folkeskolen. Med hensyn til kvaliteten af de ydre rammer følger det allerede i dag af lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, at der skal udarbejdes en skriftlig undervisningsmiljøvurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene samt forholdene vedrørende det psykiske og æstetiske miljø på uddannelsesstedet. Kommunalbestyrelsen vil ved siden heraf fortsat have en forpligtelse til generelt at have bredt indseende med skolernes virksomhed, herunder også på områder, der ikke udtrykkeligt er nævnt i lovgivningen.

Ad § 40 a, stk. 2

Det foreslås, at den årlige kvalitetsrapport skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten og til opfølgning herpå. Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud, dvs. at kommunalbestyrelsen ikke kan overlade drøftelsen til et udvalg. Kommunalbestyrelsens møder er offentlige. Med offentligheden bliver der grundlag for, at folkeskolen i højere grad kan blive et kommunalpolitisk tema. Drøftelse af fortrolige oplysninger om testresultater, jf. lovforslag nr. L 101, vil dog skulle behandles for lukkede døre.

Inden drøftelsen af kvalitetsrapporten i kommunalbestyrelsen foreslås det, at de enkelte skolebestyrelser skal have lejlighed til at udtale sig om udkast til rapporten vedrørende forhold på den pågældende skole, jf. herved lovens § 44, stk. 10, 2. pkt. Skolelederen vil naturligt blive inddraget i kommunalbestyrelsens arbejde med at udarbejde rapporten. Denne vil i øvrigt kunne formidle synspunkter om rapporten til skolebestyrelsen i forbindelse med sin funktion som sekretær for denne.

Når kommunalbestyrelsen har truffet beslutning på mødet, indføres denne i kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol, hvorefter kvalitetsrapporten er endelig og skal offentliggøres på internettet, jf. nedenfor ad stk. 4.

Ad § 40 a, stk. 3

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handlingsplan for at genoprette kvaliteten, hvis kvalitetsrapporten afdækker, at det faglige niveau på en skole ud fra en helhedsvurdering ikke er tilfredsstillende. Der stilles ikke generelle krav til indholdet i en handlingsplan, da det må bero på den enkelte kommunalbestyrelses beslutning. En handlingsplan må forventes at indeholde en redegørelse for de forhold, der begrunder udarbejdelsen af planen, de tiltag, som skal tages for at genoprette kvaliteten, hvem der er ansvarlig for tiltagene, og en tidsplan for genopretningen.

I vurderingen af, om en skole udviser dårlig kvalitet, vil indgå flere forhold. Centralt vil være om elevernes præstationer lever op til de faglige mål, som er opstillet for undervisningen på de forskellige klassetrin. Hvis skolen afviger fra de centrale indikatorer i kvalitetsrapporten i forhold til, hvad der burde forventes ud fra landsgennemsnit og skolens elevsammensætning, vil det også kunne være et tegn på dårlig kvalitet.

Der foreslås tillige et delegationsforbud i forhold til kommunalbestyrelsens beslutning om handlingsplaner. Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen, før der træffes beslutning om iværksættelse af handlingsplanen. Der kan således ikke træffes beslutning i kommunalbestyrelsen om handlingsplanen, før der foreligger en udtalelse fra skolebestyrelsen, men kommunalbestyrelsen er ikke bundet til at følge skolebestyrelsens udtalelse ved den endelige udformning af handlingsplanen. Kommunalbestyrelsens udarbejdelse af handlingsplanen vil i praksis forudsætte et tæt samarbejde mellem den pågældende skoleleder og den kommunale forvaltning.

En eventuel handlingsplan indebærer, at den pågældende skoles virksomhed skal indrettes, så den er inden for det i handlingsplanen angivne. Eksempelvis vil skolebestyrelsen skulle ændre principper, der ikke er in-

den for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat i handlingsplanen. Tilsvarende vil skolelederen og lærerne skulle arbejde inden for de rammer, som er opstillet i en eventuel handlingsplan.

Ad § 40 a, stk. 4

Det foreslås, at kvalitetsrapporter og handlingsplaner samt skolebestyrelsers udtalelser herom skal gøres tilgængelige på internettet. Fortrolige oplysninger i rapporterne m.v., herunder resultater af de nationale test, vil dog ikke skulle offentliggøres.

Ad § 40 a, stk. 5

Det foreslås, at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kvalitetsrapporter, herunder om indhold, udformning og tidsfrister.

Om de påtænkte regler om kvalitetsrapporters indhold henvises til bemærkningerne ad § 40 a, stk. 1.

De påtænkte regler skal sikre, at kommunalbestyrelsernes afrapporteringer vedrørende det faglige indhold af undervisningen m.v. så vidt muligt sker i en ensartet form, hvilket vil kunne hjælpe til at sikre borgerne og myndigheder mulighed for sammenligning på tværs af kommunerne samt sammenligning hen over landet.

Det påtænkes fastsat, at kvalitetsrapporter udarbejdes for hvert skoleår og skal drøftes i kommunalbestyrelsen inden den 15. oktober i det kalenderår, hvor skoleåret afsluttes (første gang den 15. oktober 2007). En eventuel handlingsplan skal være udarbejdet inden den 31. december samme år. Kommunalbestyrelsen vil have adgang til at fastsætte en frist for, hvornår skolebestyrelsen skal have afgivet udtalelse, jf. ovenfor.

Til nr. 8

Det foreslås præciseret, at skolebestyrelsen skal udøve sin virksomhed inden for en eventuel handlingsplan. Hvis handlingsplanen således indeholder forslag, der eksempelvis vedrører undervisningens organisering, må skolebestyrelsen ændre principperne herom, hvis de ikke er i overensstemmelse med handlingsplanen.

Til nr. 9

Ad § 57

Det foreslås med stk. 1, at Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen får til opgave at følge og vurdere det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i folkeskolen og ungdomsskolen samt elevernes udbytte af undervisningen. Rådet får endvidere til opgave at vurdere skolens evne til at bidrage til at nedbryde elevers negative sociale arv og evne til at øge integrationen af elever med anden etnisk baggrund end dansk.

Rådet skal således beskæftige sig bredt med folkeskolens og ungdomsskolens virksomhed, herunder såvel den almindelige undervisning som specialundervisning på kommunale og regionale institutioner.

Et væsentligt kvalitetselement, som rådet skal følge og vurdere, er skolens bidrag til at bryde den negative sociale arv, så alle elever, også elever med svag social baggrund, får et godt udbytte af skolens undervisning og gode forudsætninger for fortsat uddannelse.

Også skolens evne til at øge integrationen af elever anden etnisk baggrund end dansk skal være i fokus for rådets opmærksomhed. Det er afgørende for en vellykket integration, at elever med anden etnisk baggrund end dansk sprogligt og fagligt klarer sig på linje med danske elever og erhverver forudsætningen for en aktiv og ligeværdig deltagelse i skole, uddannelse og samfund. Målsætningen er, at alle skolens elever forberedes til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.

Det findes hensigtsmæssigt, at rådgivning fra rådet også kan ske på undervisningsministerens initiativ. Det foreslås derfor med stk. 2, at ministeren kan forelægge konkrete spørgsmål om folkeskolen og ungdomsskolen for rådet.

Ad § 57 a

Rådet foreslås ledet af et formandskab bestående af tre til fem personer med særlig indsigt i forhold vedrørende folkeskolen, jf. stk. 2. Formandskabet har det umiddelbare ansvar for rådgivning af undervisningsministeren om folkeskolens forhold, herunder gennem den beretning, der er nævnt i det foreslåede § 57 b, stk. 2, på baggrund af deres personlige sagkundskab og engagement. Formandskabet vederlægges for dets arbejde efter Finansministeriets gældende regler herom.

De øvrige 20 medlemmer af rådet indstilles efter stk. 3 af folkeskolens umiddelbare interessenter - lærere, ledere, forældre, elever og skoleejere (kommuner og regioner) - samt af repræsentanter fra ungdomsskoleområdet, uddannelsesråd for ungdomsuddannelse m.v., Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark.

Rådet vil blive sammensat i overensstemmelse med bestemmelserne om sammensætning af råd, nævn og udvalg i §§ 8-10 i lov om ligestilling af mænd og kvinder, jf. lovbekendtgørelse nr. 1527 af 19. december 2004.

Rådets medlemmer vil blive beskikket for en treårig periode, jf. stk. 4. I tilfælde af, at et medlem af rådet, der ikke også er medlem af formandskabet, udtræder inden periodens udløb, beskikkes dennes efterfølger alene for den tilbageværende periode.

Der foreslås med stk. 5 hjemmel til, at undervisningsministeren kan udpege medlemmer, hvis de indstillingsberettigede interessenter ikke udpeger medlemmer. De medlemmer, som ministeren udpeger, skal have indsigt i det område, som begrunder indstillingsretten. Bestemmelsen kan f.eks. anvendes, hvis en indstillingsberettiget interessent ikke indstiller medlemmer af begge køn.

I det tilfælde, at en af de respektive interessenter, der er indstillingsberettiget, nedlægges, vil den til enhver tid mest relevante interessent træde i stedet.

I henhold til gældende folkeskolelov § 57 har undervisningsministeren nedsat Grundskolerådet, hvis opgaver er at rådgive ministeren i alle spørgsmål om folkeskolen og ungdomsskolen. Rådet kan herunder indstille til ministeren at iværksætte udviklingsarbejder og forskningsprojekter vedrørende grundskolen og ungdomsskolen. Med den nye affattelse af kapitel 11 foreslås Grundskolerådet ophævet.

Ad § 57 b

Der foreslås med stk. 1 stillet nærmere krav i relation til rådets mødevirksomhed. Rådet holder således møde enten efter formandskabets bestemmelse eller efter anmodning fra mindst tre af rådets øvrige medlemmer. Rådet skal holde møde mindst to gange årligt.

Med stk. 2 foreslås det, at formandskabet har ansvaret for, at der hvert år afgives en årlig beretning til undervisningsministeren om rådets virksomhed, jf. det foreslåede § 57, stk. 1, med forslag til initiativer, der fremmer kvaliteten i folkeskolen og ungdomsskolen. Beretningen skal skabe de bedst mulige forudsætninger for, at den via offentliggørelse kan give anledning til inspiration for folkeskolen og ungdomsskolen og en frugtbar debat om samme. Med henblik på at beretningen kan give mulighed for at tage behørig politiske initiativer på lokalt plan foreslås det, at den skal afgives inden den 1. marts. Beretningen kan tillige give anledning til politiske initiativer på nationalt plan, herunder lovinitiativer.

Det vil være naturligt, at der i beretningen indgår rådets vurdering af:

- Det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i folkeskolen og ungdomsskolen samt elevernes udbytte af undervisningen.
- Folkeskolens evne til at bidrage til at nedbryde elevers negative sociale arv og evne til at øge integrationen af elever med anden etnisk baggrund end dansk.
- De regionale udviklingsråds årlige redegørelser om udviklingen på specialundervisningsområdet, jf. lov om social service § 188.
- Årsberetningen fra Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

Endvidere kan der i beretningen f.eks. indgå rådets vurdering af:

- Skolens dagligdag, skoleledernes roller og samarbejdet mellem skole og hjem.
- Den løbende interne evaluering i undervisningen.
- Grunduddannelse og efteruddannelse af ledere og lærere i folkeskolen og ungdomsskolen.

- Anvendelse af pædagogisk forskning med relevans for skolen.
- Den danske folkeskole set i et internationalt perspektiv.

Inden formandskabet afgiver beretning eller øvrige udtalelser, jf. stk. 3, skal der gennemføres drøftelser i rådet. Et referat af medlemmernes synspunkter under rådets drøftelser skal ledsage den årlige beretning samt øvrige udtalelser. Beretningen vil være offentlig, fra det øjeblik den er modtaget af undervisningsministeren.

Herudover foreslås det, at rådet selv fastsætter sin forretningsorden, jf. stk. 4.

Ad § 57 c

For at understøtte rådet etableres der under undervisningsministeren en ny statslig styrelse for evaluering og kvalitetsudvikling af grundskolen. Det foreslås, at sekretariatsfunktionerne for rådet varetages af styrelsen. Styrelsen varetager endvidere sekretariatsfunktionerne for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

I det omfang styrelsen varetager sekretariatsfunktioner for rådet og nævnet, kan den ikke modtage instruktioner fra undervisningsministeren. Styrelsen vil bortset herfra være undergivet ministerens instruktionsbeføjelse. Ministeren vil som følge heraf kunne henlægge opgaver, herunder konkrete evalueringsopgaver, til styrelsen. Det overvejes at henlægge opgaver vedrørende folkeskolen, ungdomsskolen og frie grundskoler til styrelsen.

Ad § 57 d

Det foreslås, at undervisningsministeren kan pålægge en kommunalbestyrelse at udarbejde en handlingsplan med henblik på at genoprette kvaliteten i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet på en eller flere af kommunens skoler. Handlingsplanen indsendes til ministeren.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 7, foreslås der bl.a. indsat et nyt § 40 a, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen, hvis kvalitetsrapporten viser, at det faglige niveau på en skole ud fra en helhedsvurdering ikke er tilfredsstillende, udarbejder en handlingsplan med henblik på at genoprette det faglige niveau på den pågældende skole. Hvis det faglige niveau på en skole ikke er tilfredsstillende, må det betragtes som dårlig kvalitet.

Som norm for vedvarende dårlig kvalitet på en skole forstås, at det faglige niveau ud fra en helhedsvurdering, herunder som det bl.a. kommer til udtryk i testresultater og prøveresultater, i flere på hinanden følgende år ikke på tilfredsstillende måde svarer til det niveau, der må kræves i folkeskolen. I vurderingen af, om en skole udviser dårlig kvalitet, vil indgå flere forhold. Centralt vil være om elevernes præstationer lever op til de faglige mål, som er opstillet for undervisningen på de forskellige klassetrin. Hvis skolen afviger i forhold til, hvad der burde forventes ud fra landsgennemsnit og skolens elevsammensætning, vil det også kunne være et tegn på dårlig kvalitet.

Hvis det vurderes, at der på en eller flere af kommunens skoler er tale om vedvarende dårlig kvalitet, må der optages en dialog med kommunalbestyrelsen herom og eventuelt komme med forslag om mulige veje til forbedringer. I de formentlig meget sjældne undtagelsestilfælde, hvor dialogen ikke fører til, at nødvendige initiativer til kvalitetsforbedring iværksættes, kan undervisningsministeren pålægge en kommunalbestyrelse at udarbejde en handlingsplan til at genoprette kvaliteten. Undervisningsministeren fastsætter en frist for udarbejdelse af handlingsplanen, så kommunalbestyrelsen samt skolens leder og medarbejdere hurtigst muligt kan komme i gang med at gennemføre de nødvendige ændringer og nye initiativer.

Ministeren følger op på, om handlingsplanen er egnet til at genoprette kvaliteten, og om den rent faktisk bevirker de ønskede resultater. Rådet orienteres om pålæg og opfølgning herpå.

Ud over adgangen til at pålægge en kommunalbestyrelse at udarbejde en handlingsplan har undervisningsministeren ingen beføjelser til at foretage egentlige sanktioner ved konstateret dårlig kvalitet eller manglende overholdelse af uddannelsesregler m.v. Ministeren kan alene komme med henstillinger om indsatser samt udtale sig vejledende om forståelsen af gældende uddannelsesregler. Det egentlige legalitetstilsyn - herunder efter omstændighederne spørgsmålet om en kommunalbestyrelses efterlevelse af et pålæg efter den foreslåede bestemmelse - vil som i dag blive varetaget af det almindelige kommunaltilsyn ved statsamt-mændene, jf. kapitel VI i lov om kommunernes styrelse.

Efter gældende lovs § 56, stk. 1 og 2, har undervisningsministeren beføjelse til at forlange enhver nødvendig oplysning til varetagelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner.

Der vil ikke være noget til hinder for, at der som led i tilsynet aflægges besøg som led i indhentelsen af oplysninger. Der er ikke tale om tvangsindgreb i retssikkerhedslovens forstand. Besøg kan således alene aflægges efter aftale med vedkommende kommunalbestyrelse eller skoleleder.

Ad § 57 e

Der foreslås med § 57 e visse særbestemmelser om offentlighed i forbindelse med undervisningsministerens arbejde med evalueringer af folkeskolen og ungdomsskolen i forhold til, hvad der følger af offentlighedsloven.

Som udgangspunkt må der udvises tilbageholdenhed og varsomhed med at fravige princippet om offentlighed i forvaltningen. Uanset dette foreslås det i bestemmelsen, at sager om evaluering først er omfattet af offentlighedsloven, når sagsbehandlingen er afsluttet.

I denne situation findes der at gælde særlige hensyn, idet bestemmelsen i stk. 1 først og fremmest er indsat med henblik på at beskytte den/de myndighed(er)/institution(er), der er undergivet evaluering, og sikre den evaluerede rimelige vilkår. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at der i en tidlig fase gives aktindsigt i enkeltforhold eller i dokumenter, der ikke foreligger i den sammenhæng, som er til stede på tidspunktet for afslutningen af evalueringen, hvad enten afslutningen sker ved offentliggørelse af en endelig rapport om evalueringen, ved opgivelsen af at fortsætte evalueringen eller andet. Der er risiko for, at formålet med loven forspildes, idet det kan medføre, at en eventuel debat om en evaluering kommer til at foregå på et ufærdigt og uprofessionelt grundlag, hvis fragmenter og brudstykker kommer frem før tiden.

Imidlertid vil alle oplysninger i materialet, herunder spørgeskemaer m.v., være undergivet bestemmelserne om aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen, når behandlingen af evalueringssagen er afsluttet. Det understreges, at begrænsningen af offentlighed kun omfatter sager om evaluering, hvorimod andre typer af sager vil være omfattet af offentlighedsloven.

Hvis eventuelle personhenførbare oplysninger er omfattet af persondatalovens bestemmelser om indsigt, indebærer det, at de pågældende vil have indsigt i oplysningerne.

Med stk. 2 foreslås det, at når undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til offentlighedsloven og forvaltningsloven er interne, mister disse ikke som følge af videregivelsen deres interne karakter. Bestemmelsen har til formål at sikre, at behovet for at modtage interne arbejdsdokumenter kan opfyldes, uden at den afgivende myndighed eller institution mister den beskyttelse af den interne arbejdsproces, som bl.a. offentlighedsloven indebærer.

Lignende bestemmelser som i stk. 1 og 2 findes i lov om Danmarks Evalueringsinstitut § 8, stk. 4 og 5, og i lov om et evalueringsinstitut for kommuner § 12, stk. 4 og 5. Der er dog ved affattelsen af stk. 1 taget højde for, at evalueringssagerne ikke nødvendigvis afsluttes med udarbejdelsen og offentliggørelsen af en egentlig evalueringsrapport.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at loven som udgangspunkt træder i kraft den 1. august 2006 med henblik på at kunne få virkning i skoleåret 2006/07. Det drejer sig om de dele af lovforslaget, der er omtalt i de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1., 2.3., 2.4. og 2.5. Det er op til lokal beslutning, hvornår der gives underretning af hjemmet om den løbende evaluering, og således også, hvornår i skoleåret der første gang gives underretning efter de nye regler om elevplaner. Kommunalbestyrelserne vil skulle udarbejde den første kvalitetsrapport i efteråret 2007 for skoleåret 2006/07.

Der er forskellige undtagelser fra lovens almindelige ikrafttrædelsesbestemmelse.

Bestemmelserne om etablering af Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen og en ny statslig styrelse for evaluering og kvalitetsudvikling af grundskolen træder i kraft den [...], jf. stk. 2.

Bestemmelsen om et samlet mindste undervisningstimetal for faget historie på 4. til 6. klassetrin træder i kraft den 1. august 2008, jf. stk. 3.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering med de ændringer, der følger af en vedtagelse af lovforslag nr. L 101 (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver mv.)

Lovforslaget

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 393 af 26. maj 2005, som ændret ved § 73 i lov nr. 431 af 6. juni 2005, ved § 1 i lov nr. 592 af 24. juni 2005 og ved lov nr. 594 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

§ 1. Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældrene at fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der medvirker til den enkelte elevs alsidige personlige udvikling.

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der

- 1) forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere,
- 2) gør dem fortrolige med dansk kultur og historie,
- 3) giver dem forståelse for andre lande og kulturer,
- 4) bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og
- 5) fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen må søge at skabe sådanne rammer for oplevelse, virkelyst og fordybelse, at eleverne udvikler erkendelse, fantasi og lyst til at lære, således at de opnår tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og bidrage til deres forståelse for andre kulturer og for menneskets samspil med naturen. Skolen forbereder eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens undervisning og hele

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.«

dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

§ 2. Folkeskolen er en kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle børn i kommunen sikres vederlagsfri undervisning i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen fastlægger, jf. § 40, mål og rammer for skolernes virksomhed inden for denne lov.

§ 10. ---

Stk. 4. Undervisningen i de enkelte fag og emner og i tværgående emner og problemstillinger, jf. § 5, stk. 1, skal fremme elevernes alsidige personlige udvikling, jf. § 1, stk. 1.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan udsende vejledende materiale om beskrivelsen af elevernes alsidige personlige udvikling, undervisning i tværgående emner og problemstillinger samt vejledende opgavesæt, eksempler på timeplaner m.v.

§ 40. ---

Stk. 3. --- Kommunalbestyrelsen skal sikre, at hensynet til undervisningens fremme af elevernes alsidige personlige udvikling er tilgodeset gennem beskrivelser i læseplanerne eller på anden hensigtsmæssig måde.

§ 13. ---

Stk. 2. Som led i undervisningen skal der løbende foretages evaluering af elevens udbytte heraf, herunder af elevens tilegnelse af kundskaber og færdigheder i fag og emner set i forhold til trin- og slutmål, jf. § 10. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for den videre planlægning og tilrettelæggelse af undervisningen, jf. § 18, samt for underretning af forældrene om elevens udbytte af undervisningen, jf. stk. 1.

2. I § 2, stk. 1, 2. pkt., ændres »§ 40« til: »§§ 40 og 40 a«.

3. I § 10, stk. 4 og 5, og § 40, stk. 3, 3. pkt., udgår »personlige«.

4. I § 13, stk. 2, indsættes som 3. og 4. pkt.:

»Til brug for den løbende evaluering skal hver elev have en elevplan, som indeholder resultater af og den besluttede opfølgning på evalueringen. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om elevplanen.«

5. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Undervisningsministeren offentliggør på baggrund af de afholdte test, jf. § 13, stk. 3, landsresultaterne.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen og skolelederen får oplyst, hvordan den enkelte skoles testresultater er set i forhold til det samlede landsresultat. Heri vil indgå en vurdering af skolens testresultater set i forhold til elevernes sociale baggrund. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om landsresultaterne og om korrektioner i forhold til elevernes sociale baggrund.«

§ 16. Undervisningsministeren fastsætter:

- 1) Et mindste antal årlige undervisningstimer for eleverne på 1.- 9. klassetrin opgjort
 - a) samlet for flere klassetrin og
 - b) inden for fagblokke, henholdsvis klassens tid.
- 2) Et samlet mindste antal undervisningstimer for hvert af fagene dansk og matematik på 1.-3. klassetrin.
- 3) Et samlet mindste antal undervisningstimer for hvert klassetrin, herunder børnehaveklassen og 10. klasse.
- 4) Vejledende antal årlige undervisningstimer for hvert fag.

6. I § 16, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »klassetrin«: »samt for historie på 4.-6. klassetrin«.

7. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Kommunalbestyrelsen skal årligt udarbejde en kvalitetsrapport. Kvalitetsrapporten skal beskrive kommunens skolevæsen, det faglige niveau, de foranstaltninger, kommunalbestyrelsen har foretaget for at vurdere det faglige niveau, og kommunalbestyrelsens opfølgning på den seneste årlige kvalitetsrapport.

Stk. 2. Kvalitetsrapporten skal drøftes

på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten og til opfølgning herpå. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse fra skolebestyrelsen herom.

Stk. 3. Hvis kvalitetsrapporten viser, at det faglige niveau på en skole ud fra en helhedsvurdering, som det bl.a. kommer til udtryk i testresultater og prøveresultater, ikke er tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan med henblik på at genoprette kvaliteten på den pågældende skole. Handlingsplanen skal vedtages på et møde i kommunalbestyrelsen. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse fra skolebestyrelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kvalitetsrapporter og handlingsplaner samt skolebestyrelsers udtalelser herom på internettet, jf. dog § 55 b.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kvalitetsrapporter, herunder om indhold, udformning og tidsfrister.«

§ 44. Skolebestyrelsen udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 40, og fører i øvrigt tilsyn med skolens virksomhed.

8. I § 44, *stk. 1*, indsættes efter »jf. § 40,«: »og en eventuel handlingsplan, jf. § 40 a, *stk. 3*,«.

9. *Kapitel 11* affattes således:

Kapitel 11

Grundskoleråd

§ 57. Undervisningsministeren nedsetter et grundskoleråd. Rådet er rådgivende for ministeren i alle spørgsmål om folkeskolen og ungdomsskolen og kan herunder indstille til ministeren om iværksættelse af udviklingsarbejder og forskningsprojekter vedrørende folkeskolen og ungdomsskolen.

Stk. 2. Rådet består af en formand og

»Kapitel 11

Evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen

§ 57. Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen har til opgave at følge og vurdere det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i folkeskolen og ungdomsskolen samt elevernes udbytte af undervisningen. Rådet skal endvidere vurdere skolens evne til at bidrage til at nedbryde elevens negative sociale arv og evne til at

20 medlemmer. Undervisningsministeren udpeger formanden og 2 medlemmer med faglig og pædagogisk sagkundskab. Rådets øvrige medlemmer udpeges af undervisningsministeren på følgende måde, jf. dog stk. 3:

- 1) 2 medlemmer efter indstilling fra Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg Kommuner i forening.
- 2) medlemmer efter indstilling fra Skole og Samfund.
- 3) 2 medlemmer efter indstilling fra Folkeskoleelevernes Landsorganisation, Danmarks Elevorganisation og ungdomsskoleelevernes organisationer i forening.
- 4) 1 medlem efter indstilling fra Danmarks Skolelederforening.
- 5) 1 medlem efter indstilling fra Landsforeningen for Ungdomsskoleledere.
- 6) 2 medlemmer efter indstilling fra Danmarks Lærerforening.
- 7) 1 medlem efter indstilling fra Landsforeningen af Voksen- og Ungdomsundervisere.
- 8) 1 medlem efter indstilling fra Børne- & Ungdomspædagogernes Landsforbund.
- 9) 1 medlem efter indstilling fra Børne- og Kulturchefforeningen.
- 10) 1 medlem efter indstilling fra Amtsrådsforeningen i Danmark.
- 11) 2 medlemmer efter indstilling fra Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.
- 12) 1 medlem efter indstilling fra Rådet for de Gymnasiale Uddannelser.
- 13) 1 medlem efter indstilling fra Dansk Ungdoms Fællesråd og Idrættens Fællesråd i forening.

Stk. 3. Hvis der af hensyn til rådgivningsvirksomhed opstår behov for at udvide rådets sammensætning, kan undervisningsministeren udpege yderligere 1 – 2 medlemmer fra organisationer, som ikke har indstillingsret efter stk. 2.

Stk. 4. Medlemmerne udpeges for en

øge integrationen af elever med anden etnisk baggrund end dansk.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan forelægge spørgsmål vedrørende folkeskolen og ungdomsskolen for rådet.

periode på indtil 3 år. De efter stk. 2, nr. 3, udpegede medlemmer udpeges dog kun for 1 år. Rådets medlemmer kan genudpeges.

Stk. 5. Udpegningen af medlemmerne sker efter reglerne i lovgivningen om ligestilling mellem kønnene.

Stk. 6. Indstiller de indstillingsberettigede ikke medlemmer i henhold til stk. 2, 4 og 5 kan undervisningsministeren beslutte, at rådet kan fungere uden de pågældende medlemmer.

Stk. 7. Grundskolerådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 8. Undervisningsministeriet varetager sekretariatsfunktionerne.

§ 57 a. Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen nedsættes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Rådet ledes af et formandskab bestående af 3-5 personer med særlig indsigt i forhold vedrørende folkeskolen. Undervisningsministeren udpeger formandskabet. Blandt formandskabets medlemmer udpeger ministeren rådets formand.

Stk. 3. Rådets øvrige 20 medlemmer udpeges af undervisningsministeren på følgende måde:

- 1) 2 medlemmer efter indstilling fra KL.
- 2) 1 medlem efter indstilling fra regionsrådene i forening.
- 3) 2 medlemmer efter indstilling fra Skole og Samfund.
- 4) 2 medlemmer efter indstilling fra Danske Skoleelever og Danske Ungdomsskoleelevers Netværk i forening.
- 5) 1 medlem efter indstilling fra Danmarks Skolelederforening.
- 6) 1 medlem efter indstilling fra Landsforeningen for Ungdomsskoleledere.
- 7) 2 medlemmer efter indstilling fra Danmarks Lærerforening.
- 8) 1 medlem efter indstilling fra Landsforeningen af Voksen- og

Ungdomsundervisere.

- 9) 1 medlem efter indstilling fra Børne- & Ungdomspædagogernes Landsforbund.
- 10) 1 medlem efter indstilling fra Børne- og Kulturchefforeningen.
- 11) 1 medlem efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.
- 12) 1 medlem efter indstilling fra Rådet for de Gymnasiale Uddannelser.
- 13) 1 medlem efter indstilling fra Dansk Ungdoms Fællesråd og Idrættens Fællesråd i forening.
- 14) 1 medlem efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer.
- 15) 1 medlem efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening.
- 16) 1 medlem efter indstilling fra Landsorganisationen i Danmark.

Stk. 4. Formandskab og medlemmer udpeges for en periode på 3 år. De i stk. 3, nr. 4, nævnte medlemmer udpeges dog kun for 1 år. Rådets medlemmer kan genudpeges.

Stk. 5. Indstilles der ikke medlemmer i henhold til stk. 3, kan undervisningsministeren i stedet udpege medlemmer med indsigt i vedkommende område. I det tilfælde, at en af de i stk. 3 nævnte organisationer m.v. nedlægges, træder den til enhver tid mest relevante organisation m.v. i stedet.

§ 57 b. Rådet holder møde enten efter formandskabets bestemmelse eller efter anmodning fra mindst 3 af rådets øvrige medlemmer. Rådet skal holde møde mindst to gange årligt.

Stk. 2. Formandskabet skal inden den 1. marts afgive en årlig skriftlig beretning til undervisningsministeren om rådets virksomhed med forslag til initiativer, der fremmer kvaliteten i folkeskolen. Beretningen skal afgives efter drøftelser i rådet. Et referat af medlemmernes synspunkter under rådets drøftelser skal ledsage beretningen.

Stk. 3. Andre udtalelser til undervisningsministeren skal afgives af formandskabet efter drøftelser i rådet. Et referat af medlemmernes synspunkter under rådets drøftelser skal ledsage udtalelsen.

Stk. 4. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 57 c. Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Grundskolen varetager sekretariatsfunktionerne for rådet. Styrelsen varetager endvidere sekretariatsfunktionerne for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan henlægge opgaver til styrelsen.

§ 57 d. I tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet på en folkeskole kan undervisningsministeren med henblik på at genoprette kvaliteten pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 3. Ministeren fastsætter en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen.

§ 57 e. Sager om evaluering er omfattet af offentlighedsloven, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Stk. 2. Når undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2006, jf. dog stk. 2-3.

Stk. 2. Folkeskolelovens §§ 57-57 e, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, træder i kraft den [...].

Stk. 3. Folkeskolelovens § 16, stk. 1, nr. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, træder i kraft den 1. august 2008.

